

Закотнинг фарзлиги ва фазилати | Фикҳ дарслари (285-дарс)

19:00 / 07 июнь 985

لَعَلَّكُمْ الرَّسُولَ وَأَطِيعُوا الزَّكَاةَ وَعَاتُوا الصَّلَاةَ وَأَقِيمُوا

تَرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾

Аллоҳ таоло:

«Намозни тўқис адо этинглар, закот беринглар ва Расулга итоат қилинглар. Шоядки, раҳм қилинсангиз», деган (Нур сураси, 56-оят).

Қуръони Каримда намоз билан закот йигирма етти жойда бирга зикр қилингани юқорида айтиб ўтилган эди. Ушбу оят ана шу оятларнинг энг шиддатлисидир.

Аллоҳ таоло намоз ўқишга қандай амр қилган бўлса, закот беришга ҳам, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга итоат қилишга ҳам шундай амр қилмоқда.

Демак, намоз қандай фарз бўлса, закот ҳам шундай фарз. Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга итоат қилиш ҳақидаги амр қанча кучга эга бўлса, закот бериш ҳақидаги амр ҳам шунча кучга эгадир.

Аллоҳ таоло:

إِنَّ عَلَيْهِمْ وَصَلَ بِهَا وَتَزَكِّيهِمْ تَطَهَّرَهُمْ صَدَقَةَ أَمْوَالِهِمْ مِنْ خُذْ

عَلَيْهِمْ سَمِعَ وَاللَّهُ لَمَّ سَكَنُ صَلَوَاتِكَ ١٠٣

«Молларидан садақа ол. Бу билан уларни поклайсан, тозалайсан. Уларнинг ҳаққига дуо қил. Албатта, дуоинг улар учун таскиндир. Аллоҳ ўта эшитувчидир, ўта билувчидир», деган (Тавба сураси, 103-оят).

Аллоҳ таоло ушбу оятда Набийимиз соллаллоҳу алайҳи васалламга амр қилиб, моли нисобга етган мусулмонларнинг молларидан закот олишга буюрмоқда.

Закотнинг бир номи «садақа»дир. Бизда «садақа» сўзи ихтиёрий хайр-эҳсонга нисбатан айтилса ҳам, араб тилида закотни билдиради. Закотни «садақа» дейиш «садақа» сўзида «тасдиқ» маъноси борлиги учундир. Чунки ўз молидан иймон-ихлос билан закотни чиқариб бериш мазкур одамнинг иймони ҳақиқий эканининг тасдиғидир.

Аллоҳ таоло:

كَبِيرٌ أَجْرُهُمْ وَأَنْفَقُوا مِنْكُمْ ءَامَنُوا فَالَّذِينَ

«Бас, сизлардан иймон келтирган ва инфоқ қилганларга улуғ ажр бордир», деган (Ҳадид сураси, 7-оят).

Иймон билан инфоқ бирга бўлганда кишига катта фойда келтирар экан. Бунда мўминларни закот ва бошқа молиявий ибодатларга чорлаш бор.

هُلِّلَا يَضْرَسُ أَبَعِ نُبَا نَع
هُلِّلَا يَلَصُّ يَبِّنَلَا نَأ : أَمْ هُنَع
نُبِ ذَاغُمَل لَاقَ مَلَسَوِ هِيَلَع
يَلِإِ هَتَغَبَ نِيحِ لَبَج
أَمْ وَقِ يَتَأْتَسَ كُنَا : نَمِيَلَا
مُهُتِيَجِ إِذَا فِ بَاتِكَ لَهَأ
أَلْ نَأ أُوْدَهَشَيِ نَأ يَلِإِ مُهْغَدَاف
لُوسَرَ أَدْمَحُم نَأ وَهُلِّلَا أَلِإِ هَلِإِ
كَلْ أَوْعَاطَأُ مُهْ نِإِ فِ هَلِّلَا

دَقَ هَلْ لَانَا مُهْرَبُخَافَ كَلِذِبِ
 تَأْوَلَصَ سَمَخُ مَهْيَلَعِ ضَرَفِ
 مُهْنِإِفِ، هَلْ يَلَوِ مَوِيْلُكَ يِفِ
 مُهْرَبُخَافَ كَلِذِبِ كَلِأَوْعِاطِأُ
 مَهْيَلَعِ ضَرَفِ دَقَ هَلْ لَانَا
 مَهْيَلَعِ نَعَانِمْ دَخُوتَ قَدَصِ
 نِإِفِ، مَهْيَلَعِ قُفِ يَلَعِ دَرْتَفِ
 كَأَيِإِفِ كَلِذِبِ كَلِأَوْعِاطِأُ مَهْيَلَعِ
 قَدَصِ تَأْوَلَصَ، مَهْيَلَعِ مَوِيْلُكَ وَ
 هَنْبَسِيْلُ هَنْبَسِيْلُ مَوِيْلُكَ
 هَنْبَسِيْلُ. «بِأَجْحِ هَلْ لَانَا نَبَوِ
 هَنْبَسِيْلُ

Ибн Аббос розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам Муъоз ибн Жабални Яманга юбораётиб, унга қуйидагиларни айтганлар:

«Албатта, сен аҳли китоб қавмининг ҳузурига борасан. Бас, қачон уларнинг ҳузурига етиб борсанг, уларни «Лаа илааҳа иллаллоҳу ва анна Муҳаммадан Расулуллоҳ», деб шаҳодат беришларига даъват қил.

Агар улар сенга бунда итоат этсалар, Аллоҳ уларга бир кечакундузда беш вақт намозни фарз қилганининг хабарини бер.

Агар улар сенга бунда итоат этсалар, Аллоҳ уларга уларнинг бойларидан олиниб, фақирларига қайтариладиган садақани фарз қилганининг хабарини бер.

Агар улар сенга бунда итоат этсалар, яхши молларини олишдан ҳазир бўл. Мазлумнинг дуосидан қўрқ, чунки у (дуо) билан Аллоҳнинг орасида парда йўқдир».

Бешовлари ривоят қилишган.

هَلَلَا يَضَرَّ رَءْيَاهُ يَبَانَع
يَبْنَلَا يَتَأَلْجَرُّنَا هُنَع
مَلَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلَا يَلَص
إِذِلَمَع يَلَع يَنْلُدَ لِقَاف
لِقَافَ نَجَلَا تَلَخَدُهُ تَلَمَع
هَبْ كُرْشُتَ لَهَلَلَا دُبَعَت
ةَالْصَلَا مِيْقُتَو ، أَيُّيَش
ةَالْزَلَا يَدُوْتَو ، ةَبُوْتُكُمَلَا

**مُؤَصَّاتٍ وَ، ءَاضُورُفَمَلَا
 يَسْفَنَ يَدَّلَاو: لَأَق. «نَأَضَمَرَ
 أَمَلَف. آذَه ىَلَعُ دِيَزَا أَلِهَدَيِب
 هَّرَسُنَم» : «يِبْنَلَأَلَأَق ىَلَو
 لَهَأَنَم لُجَر ىَلَأِ رُظْنَي نَأ
 آذَه ىَلَأِ رُظْنَي لَفِهَنَّجَلَا**

Абу Ҳурайра розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Бир одам Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб:

«Мени бир амалга далолат қилингни, уни қилсам, жаннатга кирай», деди. У зот:

«Аллоҳга ибодат қиласан ва Унга ҳеч нарсани ширк келтирмайсан. Фарз намозни қоим қиласан. Фарз қилинган закотни адо этасан. Рамазон(рўзаси)ни тутасан», дедилар.

«Жоним қўлида бўлган Зот билан қасамки, бундан зиёда қилмайман», деди.

У қайтиб кетгач, Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Кимни аҳли жаннатдан бир одамга назар солиш хурсанд қилса, бунга назар солсин», дедилар».

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.